N°. 88 — 185

BREDASCHE COURANT.

ZONDAG — 31 OCTOBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 28sten October.

Volgens schijven uit Konstantinopel van den 10den dezer, zal de Turksche leening niet doorgaan. De Raad heeft daartoe den 9den dezer in eene buitengewone vergadering besloten, welk besluit zelfs met eenparige stemmen schijnt genomen te zijn. Het verslag der zitting zou den Sultan des avonds medegedeeld worden, die daarop den 10den of 11den dezer zijn besluit aan den Divan kenbaar zou maken, ten einde dat aan de directeurs der Bank mede te deelen. Het besluit des Sultans was aan geen twijfel onderhevig: de ratificatie der leening zou door hem geweigerd worden gelijk zulks door de leden van den Raad geschied is, die in deze alleen volgens zijnen wil hebben gehandeld. Als reden van de weigering der goedkeuring wordt opgegeven dat de gedelegeerden, belast met het negotiëren der leening, hunne instructien zijn te buiten gegaan, doch de waarheid is de sterke afkeer der Turken van eene buitenlandsche leening. Men hoopt nu door giften en vrijwillige leeningen in de behoeften van het oogenblik te voorzien. De Sultan heeft het voorbeeld daartoe gegeven, en, na zijne bijzondere kas geledigd te hebben, heeft hij zijn zilverwerk naar het muntgebouw gezonden om versmolten te worden. De Minister van Finantien heeft dit laatste offer geweigerd, verklarende dat de staat van zaken niet zoo wanhoopig was om tot zulke uitersten de toevlugt te nemen; hij hield het slechts voor eene voorbijgaande verlegenheid waaruit men met eenigen goeden wil gemakkelijk zou geraken. Na den Sultan hebben de Grootvizier en vijf of zes der rijkste pachas van de hoofdstad 40 millioenen (10 millioen francs) aangeboden, terwijl vier Armenische bankiers zich verbonden hebben mede 40 millioenen piasters tegen 6 per cent. interest te leenen; deze sommen zouden voldoende zijn om de eerste storting der leening terug te betalen en de vervallende wissels der Bank te kwijten. Binnen twintig dagen zal eene gelijke som noodig zijn, welke men onder anderen hoopt te verkrijgen door eene vervroegde betaling der schatting door den Pacha van Egypte.

— De *Moniteur* deelt heden mede, dat, wel is waar, de ratificatie der turksche leening bepaald geweigerd is, maar dat, naar aanleiding der laatste, onder dagteekening van 15 October uit Konstantinopel ontvangen berigten, dit het eenige naauwkeurige berigt is 't welk ten aanzien van deze zaak bekend is.

— De *Moniteur de l'Armée*, een aan het krijgswezen gewijd blad, hetwelk onder invloed van het departement van oorlog geschreven wordt, behelst een artikel over de verklaring van den Prins-President «het keizerrijk beduidt vrede." Het begint met te zeggen, dat de tijd der veroverings-oorlogen voorbij is, maar betoogt verder dat er nog steeds voor den krijgsman gelegenheid is om zich verdienstelijk te maken en te onderscheiden: immers de oorlog in Afrika is nog ver van zijn einde; buitendien zoude het Fransche leger kunnen worden geroepen om binnen of buiten 's lands voor de maatschappelijke orde tegen de regeringsloosheid te strijden; en in het algemeen moet men, zegt het blad, geene berekeningen voor de toekomst vormen, zonder op de zwakheden der menschen en het kortzigtige hunner hartstogten te rekenen. Het geheele artikel strekt blijkbaar om een ongunstigen indruk weg te nemen welken het bekende vredelievende gezegde van den President op de stemming der militairen zoude kunnen gemaakt hebben.

— Alhier is een merkwaardig geschrift in het licht gegeven van den graaf *de Montalembert*, getiteld «over de Katholieke belangen in de negentiende eeuw." Hij verdedigt daarin de constitutionele of parlementaire staatshuishouding; betoogt dat deze, hoeveel bezwaarlijks en gevaarlijks ook hebbende, de eenige vorm is waarin thans in Europa de vrijheid kan bestaan, en vermaant de geestelijken en alle godsdienstvrienden om zich op het terrein der politieke vrijheid te plaatsen, als zijnde het vruchtbaarste voor de godsdienst, voor het algemeen en ook voor hun eigen belang en invloed.

— Na de feestelijke voorstelling van ll. Vrijdag in het Théatre Français heeft de Prins-President den heer *Arsène Haussaye*, den directeur van dien schouwburg, eene met diamanten versierde snuifdoos ten geschenke gezonden, en aan mad.[lle] *Rachel* eene bracelet van de grootste waarde, begeleid van een eigenhandig schrijven van Z. Keiz. H., doen ter hand stellen.

— Het heerlijke domein van Randon, een der fraaiste van Frankrijk, dat den Prins *van Joinville* toebehoort als erfgenaam van mevrouw *Adelaïde*, de zuster van Koning *Lodewijk Philips*, zal den 30sten November aanstaande in 17 percelen verkocht worden.

— In den *Constitutionnel* leest men het volgende:

«De zamenroeping der senaatsleden tegen den 4den November, tot behandeling der vraag van de herstelling des Keizerschaps, schijnt bij de bevolking den ijver te verdubbelen tot onderteekening van petitiën en adressen, strekkende om te doen blijken dat die groote maatregel door het geheele land wordt gewenscht. Het is als of elke gemeente vreest te laat met haar adres te zullen komen, zoodat het niet in de groote opsomming, die de Senaat van al die verklaringen gaat maken, zoude kunnen begrepen worden. Naar dezen vloed van petitiën en adressen kan men reeds oordeelen wat wij van de aanstaande volksstemming te wachten hebben. De stemming des volks over het aannemen van den Keizerlijken regeringsvorm behoort niet minder schitterend te zijn, dan die van den 20sten December jl., welke aan *Lodewijk Napoleon* het tienjarig presidentschap opdroeg, het land zal dit gewis inzien. In eenige departementen, bij voorbeeld het Pas-de-Calais, en, naar wij meenen, ook in dat van de Marne, is het aantal der naamteekeningen op de petitiën reeds grooter dan het aantal der bij de volksstemming van den 20sten December uitgebragte stemmen."

— In de groote plannen welke het tegenwoordige Fransche gouvernement met Algerie heeft, ligt mede de bevordering der landbouwende kolonisatie en der landontginning aldaar. Daartoe worden ook op onderscheiden punten van het Algerijnsche gebied van regeringswege tentoonstellingen van voorwerpen betrekkelijk het landbedrijf, gehouden, en de tentoonstellers van uitstekende voorwerpen, inlanders zoowel als Franschen, met eereblijken en belooningen begiftigd.

De *Moniteur* van den 27sten dezer geeft een uitvoerig berigt van de laatstelijk te Algiers gehouden landbouw-tentoonstelling. Het verslag der commissie, die met de toekenning der onderscheiden prijzen belast was, betreft de volgende voorwerpen: de inrigting der boerderijen, [illegible] schapen, maïs, zijdewormen, cochenille, katoen, opium, tabak, meekrap, oliezaden en vermeldt bij de meeste daarvan blijken van vooruitgang.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 81,90, $4\frac{1}{2}$ pCt. 105,50; Nap. renten 105; Rom. Leening $99\frac{3}{4}$.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 27sten October.

De *Preussische Zeitung* van den 26 October berigt dat de verkiezingen, welke den vorigen dag in geheel Pruissen ter benoeming van kiezers (aan wie de keuze der volksvertegenwoordigers opgedragen is) hebben plaats gehad, te Berlijn voor het grootste gedeelte in conservatieven geest zijn uitgevallen. Te Keulen is de belangstelling in het kieswerk zoo gering geweest, dat van de ruim 19,000 stemgeregtigden nog geen 2500 daaraan hebben deelgenomen.

— Men meldt uit Wezel, dat aldaar van goederhand berigt is ontvangen, dat de verlenging van den spoorweg van Arnhem tot de Pruissische grenzen, met inbegrip van den aanleg van eene vaste brug over den IJssel, voor een bedrag van *f* 1,200,000, zoo goed als aanbesteed is.

— Den 24sten is alhier de Paulus-kerk, welke ter vergaderplaats van het voormalige Parlement van Duitschland heeft gediend, weder plegtig voor de Protestantsche eeredienst ingewijd.

— Weener bladen berigten, dat de 19jarige dochter van den Prins *Gustaaf Wasa*, nopens wier aanstaande huwelijk bij herhaling geruchten in omloop zijn geweest, in de eerste dagen van November tot de Roomsche kerk zal overgaan.

— Uit Weenen schrijft men: In den jongsten tijd is meermalen opgemerkt, dat het meerendeel der studerende jongelingschap, zich aan technische studiën wijdt, en de geleerde meer en meer laat varen. In Brunn hebben zich thans ter naauwernood 15 kandidaten voor de studie der theologie aangemeld. Ook de regtsgeleerdheid verliest beoefenaars, hetwelk op te maken valt uit het gering aantal juristen, die zich bij de autoriteiten, tot de uitoefening der praktijk aanmelden. Te Gratz waren in 1850, 400, in het loopende jaar 280, thans slechts 100 studenten in de regten. Het aantal ingenieurs, architecten, werktuig-, schei- en landhuishoudkundigen, neemt echter dagelijks toe.

ENGELAND.

LONDEN, den 27sten October.

De ministeriele Londensche bladen van heden berigten dat tien linieschepen, waarvan de aanbouw op de rijkswerven vroeger reeds aangevangen of nu laatstelijk bevolen was, volgens een thans gegeven voorschrift van het departement van marine, alle met schroefstoomtuig zullen worden voorzien.

De *Times* berigt nader dat de admiraliteit besloten heeft den driedekker *Royal Albert*, van 120 stukken geschut, te doen veranderen in een schroefstoomschip, en de oorlogsschepen *Marlborough*, van 110 stukken, en *Hannibal*, van 90 stukken, thans nog op de werf staande, voor het voeren eener stoomschroef te doen inrigten.

— Den 25sten dezer is te Dublin de eerste steen gelegd van het groote gebouw voor de aldaar in Mei 1853 te houden tentoonstelling van producten der nijverheid van alle volken. De lord-luitenant verrigtte de plegtigheid; hij berigtte daarbij dat de Koningin voornemens was de tentoonstelling te verrijken met voorwerpen die niet op de Londensche tentoonstelling te zien geweest waren, en roemde de vaderlandsliefde van den heer *Dargan*, een particulier, welke deze onderneming begonnen en de groote kosten daarvan voor zijne rekening genomen heeft.

— Naar sommiger verzekering is tusschen Engeland en Frankrijk een wederzijdsch zeer voordeelig handelstraktaat gesloten, waarbij het maximum der inkomende regten op de voortbrengselen der beide Landen op 15 per cent gesteld zou zijn, en de Fransche wijnen en zijde-waren in Engeland, de Engelsche katoenen, steenkolen, ijzerwaren enz. in Frankrijk, tot weinig meer dan dit nominaal regt ingevoerd zouden worden. Eene maatschappij, uit personen der beide natiën bestaande, zou, tot bevordering van dit plan tot wederzijdsche handelgemeenschap, groote magazijnen te Parijs vestigen.

— De troepen en de artillerie, die op het eiland Jersey garnizoen houden, zullen, gelijk de *Standard* berigt, aanmerkelijk worden vermeerderd. De gewapende magt aldaar is nu, naar de opgave van dat blad, reeds 10,000 man sterk.

— Volgens de tijdingen uit New-York van den 12den dezer, heeft het gouvernement der Unie besloten voldoening te geven aan de verontwaardiging die onder het publiek in de Vereenigde Staten opgewekt is door de op Cuba tegen Noord-Amerikaansche schepen te werk gestelde veiligheidsmaatregelen; het zal, naar gemeld wordt, eenen gelastigde naar Cuba zenden om het gebeurde te onderzoeken en, daartoe termen vindende, voldoening van de Spaansche overheden te vorderen.

De New-Yorksche berigtgever van de Londensche *Times* zegt, dat het gedrag der Spaansche overheden op Cuba juist geschikt is om aan de onregtvaardige plannen van de orde der Eenkele Star en andere zich noemende bevrijders van Cuba, eenen schijn van billijkheid te geven, en daarvoor een groot deel des publieks in de Vereenigde Staten, hetwelk ze alsnog afkeurt, gunstig te stemmen; dat inzonderheid de tegenwoordige bewindvoerder des eilands, de kapitein-generaal *Canedo*, door zijn onverstandigen en gewelddadigen ijver voor de handhaving van het Spaansche gezag, weldra de geheele bevolking daartegen in opstand zal brengen.

— De bevolking van New-York beloopt thans 515,547 zielen, waaronder slechts 277,752 inboorlingen der Vereenigde Staten. Het overig deel bestaat uit van elders overgekomen vreemdelingen, meestal Ieren.

— De overlandpost heeft uit Calcutta de tijding aangebragt dat de opperbevelhebber der Britsche krijgsmagt in Birmah zich met een gedeelte zijner troepen in stoombooten naar de binnen 's lands gelegen stad Prome had begeven; dat echter deze stad verwoest was door eene Birmahsche legerafdeeling, ter sterkte van 7000 man met eenige stukken geschut, welke vervolgens op eenige uren aftands van de stad had post gevat.

BELGIE.

BRUSSEL, den 29sten October.

De Kamer van Volksvertegenwoordigers is Dingsdag laatstl. dezer weder bijeengekomen, en heeft deze zitting besteed tot zamenstelling van haar bureau. De kamer was voltallig, behalve twee leden, beiden warme voorstanders der liberale partij Bij de eerste stemming tot verkiezing van eenen voorzitter, werden 52 stemmen uitgebragt op den heer *Delfosse*, den kandidaat der liberale partij, en 50 op den heer *Delehaye*, een gematigd liberaal, die nu weder, gelijk in de zitting van den 27sten September, de stemmen van eenige liberalen en van de geheele conservatieve partij op zich vereenigde. Bij de tweede stemming verkreeg de heer *Delfosse* 54 stemmen, juist de vereischte volstrekte meerderheid, en de heer *Delehaye* 49.

De andere verkiezingen hadden veel minder gewigt, en eenige leden schijnen daarbij, nadat de meerderheid der liberale partij gebleken was, van inschikkelijkheid jegens de minderheid te hebben willen doen blijken. Tot eersten ondervoorzitter is met 57 stemmen de heer *Vilain* XIIII gekozen, een gematigd lid van de regter zijde; tot tweeden ondervoorzitter een gematigd liberaal, de heer *Veydt*, met 53 stemmen, terwijl bij deze beide laatsgemelde stemmingen de heer *Loos*, een der warme liberalen, slechts 43 en 48 stemmen bekwam. Twee der secretarissen van het vorige jaar zijn herkozen; de beide anderen wenschende niet herkozen te worden, zijn vervangen door een liberaal en door een lid van de andere partij.

De heer *Delfosse*, in den voorzittersstoel plaats nemende, betuigt het reglement der kamer onpartijdig te zullen toepassen en vermaande zijne medeleden tot wijsheid en gematigdheid. «Trachten wij — zeide hij — zelfs bij onze levendigste worstelingen welwillend jegens elkander te zijn. Vergeten wij niet dat heftigheid van taal eene goede zaak bederft. Toonen wij aan de andere volken dat wij steeds onze schoone instellingen en onzen goeden Koning waardig zijn."

— De kamer der vertegenwoordigers heeft gisteren de verdere benoemingen gedaan voor de verschillende permanente commissiën

Na den uitslag der jongste stemmingen in de kamer heeft de Koning op nieuw aan den Heer *de Brouckere* de zamenstelling van een kabinet opgedragen, maar deze heeft andermaal voor die eer bedankt.

Gedurende de zitting der kamer van gisteren werd eene lijst rondgedragen van eene nieuwe ministeriële combinatie; daarop kwamen de namen voor van de Heeren *de Vrière* voor binnenlandsche zaken, *Priesse* voor buitenlandsche zaken, *Grendl*, *Noël*, *A. Nothomb* en *Dujardin*.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 30sten October.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft gisteren hare werkzaamheden hervat.

Onder de in deze zitting ingekomen stukken behooren de volgende door de Tweede Kamer aangenomen wets-ontwerpen, als:

1°. dat tot wijziging der wetten tot regeling der uitgaven uit het domeinfonds en tot amortisatie van schuld over 1851;

2°. dat tot vaststelling der begrooting van uitgaven van de Algemeene Lands-drukkerij voor 1853;

3°. dat tot regeling van de verdeeling der provinciën in kiesdistricten ter benoeming der leden van de Provinciale Staten;

4°. dat tot het verleenen van toestemming tot de huwelijksverbindtenis van Z. K. H. Prins *Hendrik* der Nederlanden, met H. K. H. de Prinses van Saksen-Weimar-Eisenach;

5°. dat verklarende het algemeene nut der verlenging van den spoorweg van Arnhem tot de Pruissische grenzen; en

6°. dat tot verhooging van hoofdstuk V der staatsbegrooting van 1852 (bijdrage aan de Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij);

welke wets-voorstellen naar de afdeelingen zijn verzonden;

voorts nog het algemeen verslag der Algemeene Rekenkamer omtrent het resultaat harer werkzaamheden over 1851;

het verslag omtrent den staat van het armwezen over 1850;

afschriften van twee overeenkomsten tusschen Nederland en Oostenrijk en Wurtemberg gesloten, betrekkelijk de uitlevering van boosdoeners; en mededeeling door den Minister van Koloniën eener publicatie van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie betrekkelijk eene verandering in de tariven van in-, uit- en doorvoer.

Op voorstel van den heer *de Brauw*, lid der gemengde Commissie voor de Stenographie uit de beide Kamers der Staten-Generaal, heeft de Vergadering besloten dat het door die commissie in de zitting van 15 September jl. ingediend verslag en voorstel van wijzigingen in het Reglement op de stenographie naar de afdeelingen zal worden verzonden, om aldaar te worden onderzocht, gelijk in de Tweede Kamer heeft plaats gehad, ten einde de gemengde Commissie in staat te stellen de aanmerkingen in beide Kamers op de gedane voorstellen gemaakt, gelijktijdig in overweging te nemen.

De Commissie belast geweest met de overbrenging van het Adres van Antwoord op de Troonrede, heeft in deze Vergadering verslag uitgebragt van de wijze waarop zij de haar opgelegde taak heeft volbragt; terwijl de heer *E. W. van Dam van Isselt*, nieuw benoemd lid der Kamer, wiens geloofsbrieven, door eene Commissie onderzocht, in orde bevonden waren, daarin zitting genomen heeft.

Tot leden van de Commissie voor de Verzoekschriften zijn gedurende het loopend zittingjaar benoemd de heeren: *van den Dries*, *van Weel*, *Insinger*, *van der Lek de Clercq* en *van Dam van Isselt*.

Nadat de trekking der afdeelingen had plaats gehad, hebben de leden zich naar hunne respectieve sectiën begeven, om zich aldaar met de verkiezing van voorzitters en onder-voorzitters bezig te houden.

— Donderdag heeft de aankondigde zitting van de Tweede Kamer der Staten-generaal wegens het niet in genoegzamen getalle opkomen van leden geen plaats kunnen hebben. De Voorzitter heeft medegedeeld dat:

1°. is ingekomen een missive van den Minister van Kolonien houdende mededeeling eener publicatie van den gouverneur-generaal van Nederlandsch Indie betrekkelijk de tariven van in-, uit- en doorvoer, en

2°. dat de Commissiën van Rapporteurs voor de wets-ontwerpen:

tot regeling der ontvangsten en uitgaven wegens verstrekkingen tot 31 December 1852, en

tot wijziging der bestaande toltariven op het eiland St. Martin (Nederlandsch gedeelte),

met hare eindverslagen gereed zijn en die ter tafel brengen.

De bijeenkomst is daarop gesloten.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren is besloten dat de wets-ontwerpen:

1°. tot regeling der ontvangsten en uitgaven wegens verstrekkingen tot 31 December 1852; en

2°. tot wijziging der bestaande tarieven van doorvoer in het eiland St. Martin (Nederlandsch gedeelte),

waaromtrent in de bijeenkomst van Donderdag door de respective Commissien van Rapporteurs de eindverslagen zijn uitgebragt, achtervolgens in behandeling zullen worden genomen op heden, Zaturdag den 30sten October, en te vangen des voormiddags ten elf ure.

De Commissie voor de Verzoekschriften heeft eenige verslagen uitgebragt, met welker conclusien zich de Vergadering heeft vereenigd.

— De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben zich deze week beziggehouden met het onderzoek van het ontwerp van wet wegens de in omloop te brengen schatkistbiljetten en van de begrooting voor het algemeen burgerlijk pensioenfonds.

— Bij eene aanschrijving van Z. Exc. den Minister van Oorlog, van den 8sten October 1852, n°. 2 B (bureau der militaire administratie) zijn voorschriften gegeven, zoowel voor het in rekening brengen der betalingen wegens huisvesting en voeding, ten behoeve van de miliciens, die daarop aanspraak hebben, als met betrekking tot het reisgeld, dat voortaan zal kunnen worden verstrekt aan de militairen. Deze verordeningen zullen met 1 Januarij 1853 in werking komen; van dat tijdstip af zal er stiptelijk overeenkomstig dezelve gehandeld moeten worden, en geene betalingen voor huisvesting en voeding of voor reisgeld zullen mogen worden gedaan, dan alleen in de gevallen waarin zulks is toegestaan.

— Volgens de laatste zinsnede van art. 30 der wet van den 6 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 47) worden de premien voor het viervoetig schadelijk gedierte, met uitzondering van de wezels, slechts genoten voor zoover het is gedood tusschen den 1 Mei en den 1 November van ieder jaar.

De aandacht der gemeentebesturen is hierop gevestigd, met verzoek, om bij het afgeven van de mandaten, bedoeld bij art. 18 der punten van administratie ter uitvoering der wet van den 6 Maart 1852, die bepalingen in acht te nemen.

— De Minister van Finantien heeft, bij resolutie van 23 dezer, vastgesteld de 219de loterij, die bestaan zal uit 20,000 loten, 10,000 prijzen en 2 premiën. De collecte zal geopend worden op Maandag 29 November en worden gesloten op Zaturdag 11 December 1852. De trekking van de eerste klasse zal aanvangen op Maandag 27 December, terwijl de laatste 100 Nommers op Vrijdag 18 Maart 1853 zullen getrokken worden.

— Donderdag middag is H. M. de Koningin met gevolg met de stoomboot *Prins van Joinville* uit Duitschland te Rotterdam aangekomen. H. M. werd door den heer *J. F. Hoffman*, burgemeester der stad, welkom geheeten en tot aan haar rijtuig begeleid, waarvoor de Vorstin vriendelijk dank betuigde. Terstond na hare aankomst zette H. M., onder het gejuich der daar aanwezige menigte, met postpaarden de reis naar de residentie voort.

— Z. Exc. de Minister van Binnenlandsche Zaken heeft eergisteren, vergezeld van den heer Inspecteur *van der Kun*, den Hoofd-Inspecteur *Conrad* en andere deskundigen, met een' extra-spoortrein een groot gedeelte van den Hollandschen spoorweg geïnspecteerd. — Uit 's Gravenhage schrijft men voorts, dat sedert de jongste ongelukken op dien spoorweg vele reizigers weder meer gebruik maken van rijtuigen, diligences en schuiten.

— Men verneemt, dat de Koning der Belgen den Nederlandschen Minister van Binnenlandsche Zaken tot grootkruis der Leopolds-orde zou benoemd hebben. Volgens diezelfde berigten zijn de heeren *van der Kun*, inspecteur van den waterstaat, en *Mazel*, secretaris-generaal van het ministerie van buitenlandsche zaken, tot kommandeurs, en de heer *Eyssell*, referendaris bij het ministerie van binnenlandsche zaken, tot officier dier orde benoemd.

— In het *'s Bosch Provinciaal Dagblad* leest men het volgende:

« De laatste jaarmarkt onzer stad ware voorzeker de schoonste geweest, weke tot heden gehouden is, indien zij niet door een zeer ongunstig weder ware belemmerd geworden. Wij vernemen intusschen, dat de handel er, ondanks die ongunstige omstandigheid, vrij levendig is geweest. De aanvoer was zeer aanzienlijk; er waren onder anderen 179 paarden; 387 runderen; 20,700 ellen wit linnen; 4,080 ellen graauw linnen en 5,126 ellen pellen ter markt. In den namiddag zijn de uitgeloofde premieen op de gewone wijze uitgereikt.

« Het standbeeld van *Karel de Brimeu* graaf van Megen, staat thans geheel voltooid in de werkplaats van den vervaardiger, den beeldhouwer *Frans Donkers Rein.* Hz. Het zal in de eerste dagen van November naar zijne bestemming worden gevoerd, om aldaar op den 7 Januarij eerstkomende (dag waarop de graaf in 1572 is overleden) plegtig te worden onthuld; de kunstenaar geeft volgaarne toegang aan hen die zijn werk willen zien; deskundigen roemen dat werk en zijn het volmondig eens, dat hij met het bijtelen van *Brimeu*, zijn roem gevestigd heeft; *Donkers* heeft den tijd goed begrepen waarin hij werkte, en zooveel het karakter als het costuum, goed en naauwgezet gevolgd. Het hoofd is edel, rustig en fier, de houding is schoon, de draperie los en de teekening breed en correct; het voetstuk prijkt met de wapens des graven en dat van Megen, en met opschriften van D^r. *Hermans*, rector aan het stedelijk gijmnasium alhier, welke laatste bij de plegtigheid der onthulling, eene openingsrede zal houden, en wijders eene levensbeschrijving ter vereering van den graaf leveren."

— Eene vreeslijke ramp heeft de gemeente Hellevoetsluis met droefheid en ontsteltenis vervuld. Negen wakkere varensgezellen, die zich laatstleden Maandag namiddag in eene ijssloep naar den Ooster begaven, om het aldaar in nood verkeerend en later verbrijzeld Oostenrijksch brikschip *Pegno d'Amicitia* bijstand te bieden, zijn door een uitschietenden wind met bevigen storm uit het noordwesten, gepaard met hemelhooge zee overweldigd, en hebben allen hun graf in de golven gevonden. Acht der verongelukten waren vaders van huisgezinnen en laten weduwen, gezamentlijk met zes en twintig kinderen, achter.

— Er is den 1sten dezer een brief per post uit Haarlem naar Noordwijk verzonden, waarin een bankbiljet groot *f* 200 en een muntbiljet groot *f* 100; deze is aan zijn adres niet bezorgd, en dus de waarde verloren of ontvreemd. Tot opheldering van het bovenstaande diene het volgend berigt: » Reeds lang bestond vermoeden tegen den postbode van Noordwijk op de Pietergijzenbrug, welke eindelijk zoo dringend werd dat men tot eene huiszoeking meende te kunnen overgaan, bij welke gelegenheid eene vrij groote som aan bank- en muntbiljetten en gereed geld werd gevonden, waarvan niet dan tegenstrijdige hoogst onaanneemlijke wijzen van aankomst werden opgegeven. Daaronder bevond zich een bankbiljet groot *f* 200, waarvan vroeger met opgave van dagteekening en nommer de vermissing was aangegeven, te gelijk met een muntbiljet groot *f* 100, hetwelk de bode erkende in zijn bezit te hebben gehad, doch beweerde gewisseld te hebben. Ten gevolge dier ontdekkingen is voormelde bode in hechtenis genomen."

— Den 21sten dezer is te Zwolle eene vergadering van heeren uit Leeuwarden, Groningen, Zwolle, Enschedé, Almelo, Deventer, Zutphen en Amersfoort gehouden, om te beraadslagen over het aanleggen van spoorwegen in de oostelijke en noordelijke gewesten van Nederland. Men is overeengekomen om bij de Hooge Regering, voor zoo veel Nederland betreft, te ondersteunen de aanvraag, die namens eene Engelsche Maatschappij gedaan wordt, om concessie te bekomen voor het maken van spoorwegen: 1°, van Arnhem over Zutphen, Deventer, Zwolle, naar Groningen; 2°, van Harlingen over Leeuwarden, Groningen, Leer, Oldenburg, Bremen, naar Hamburg; 3°, van Rheine over Enschedé, Almelo, Zwolle, Amersfoort, naar Utrecht.

Het verslag van het beheer van Nederlandsch Indië en van den staat, en welken het zich gedurende het jaar 1850 heeft bevonden (welk verslag den 11den October van dit jaar 1852 door den minister van Kolonien aan de Tweede Kamer der Staten-generaal is ingediend) is verdeeld in twee hoofdstukken, waarvan het eerste betreft het grondgebied en de bevolking, — het tweede de middelen van beheer, als: het opperbeheer; het gewestelijk beheer en het militaire beheer, — het regtswezen en de politie, en daaronder de bestanddeelen der wetgeving; den toestand der regtsbedeeling in 't algemeen; de politiek en eenige middelen van beheer, met het regtswezen in verband; — de eeredienst, zoo protestantsche en roomsch katholieke, als mahomedaansche; — de instellingen van liefdadigheid; — de burgerlijke geneeskundige dienst; — het onderwijs; — de kunsten en wetenschappen; — het geldelijk beheer, en daaronder den geldsomloop, de Javasche Bank, het beheer der kassen in Indie, de begrooting, de landsgebouwen en Waterstaat, het vervoerwezen, de voorziening in de materiële behoeften, de bronnen van inkomst, de nijverheid, landbouw en beschikking over het product van den grond, veeteelt en handel, — en eindelijk de personele verordeningen omtrent alle landsdienaren, zoowel burgerlijke, als militaire.

In dit zeer uitgebreide staatsstuk wordt gewag gemaakt van veranderingen, welke in het beheer op Java zijn ingevoerd, en waaruit onder anderen blijkt, dat de residentie Bezoekie, door de ontwikkeling der productive kracht, in de laatste jaren, eene der belangrijkste van het eiland is geworden, en dat nagenoeg om dezelfde reden eene verandering is gemaakt in het bestuur van de residentie Kedirie. Op het einde van het jaar 1850 bedroeg de bevolking van Java en Madura 9,570,023 hoofden, waarvan 16,172 Europeanen, of daarmede gelijkstaande personen, 123,934 Chinezen, 28,522 andere Oosterlingen en 9645 lijfeigenen. Ten aanzien der buitenbezittingen meent men zich te mogen refereren aan den inhoud van het ingediende verslag over 1849. Volgens de laatste berekening bedroeg de bevolking van Riouw en onderhoorige eilanden 26,479 zielen; — en de bevolking van Timor, met al de omliggende eilanden, 2,272,750 zielen.

Op de westkust van Sumatra wordt algemeen vermeerdering van bevolking bespeurd, ter zake van den vooruitgang van de rijst-cultuur, de daardoor allerwege heerschende welvaart, en het toenemen der huwelijken.

Naar luid van het verslag, is in de aanvulling van het leger, gedurende het jaar 1850, op de gewone wijze, door uitzending uit Nederland en vernieuwde verbintenis der manschappen, voorzien. — Uit Nederland zijn 670 man daartoe afgezonden. Onder de vele moeijelijkheden, welke dit leger te verduren had, is het door een goeden geest bezield geweest, en heeft het daarvan in Palembang, op Banka, in Bantam en op de westkust van Borneo, even als van moed en beleid, doen blijken. — De staat, in welken zich de schutterijen op Java bevinden, kan als voldoende worden beschouwd. Omtrent dien der schutterijen in de buiten-bezittingen zijn mede gunstige berigten ontvangen. De verwisseling der silex- in slag-geweren, die reeds te Padang heeft plaats gehad, zoude ook spoedig voor de Molukko's en Makasser volgen.

De bedrevenheid der Papangers, Mooren en Bengalezen, alsmede hunne uitrusting waren bevredigend. De Djajang-Sekars beantwoordden, als te voren, aan het doel hunner instelling, en deden, des gevorderd, goede diensten, waarvan de krijgsverrigtingen in het Bantamsche konden getuigen; terwijl het gedrag der op Java geworven rekruten niets te wenschen had overgelaten. Bij de Pradjoerits was een begin gemaakt met de verwisseling van silex- tegen slaggeweren, en die van de afdeeling Krawang en van de Preanger Regentschappen zijn reeds met het einde van 1850 op de laatstgenoemde wijze gewapend geworden, 't welk als eene belangrijke verbetering in de uitrusting werd beschouwd. De toestand der dragonders voor de lijfwachten te Soerakarta en Djocjocarta heeft niet veel te wenschen overgelaten. De contracten tot het in stand houden van het legioen van den Adipatti *Mangko Negoro* worden getrouw nagekomen. De toestand van hetzelve is voldoende en door de verstrekking van slagwapenen aanzienlijk verbeterd. Hetzelfde kan van het legioen van den Adipatti *Pakoe Alam* worden gezegd, en ook de toestand van de barissans op Madura, aan het naleven der deswege gemaakte overeenkomsten der Regenten op dat eiland, zoo noodig worden herinnerd, is door het verstrekken van slagwapenen almede veel verbeterd.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 24 Oct. tot en met 30 Oct. 1852. 7 mann. 4 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 24 Oct. tot en met 30 Oct. 1852. 2 huwelijken.

STERFGEVALLEN.

Van 24 Oct. tot en met 30 Oct. 1852. 1 mann. 4 vrouwel. geslacht.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 29 October.

TARWE met weinig handel; alleen verkocht: 126 ℔ bonte Sandomir *f* 240.

ROGGE prijsh.; verkocht: 123 ℔ Odessa *f* 200; 122, 124 ℔ Pruissische *f* 210, 216; 120 ℔ N. Arch. *f* 191; 117 ℔ dito *f* 185.

GERST zonder handel.

HAVER in een doen: 89 ℔ O. Fijne *f* 128.

BOEKWEIT onveranderd: 124 ℔ N. Holst. *f* 230.

KOOLZAAD: Vriesch 46 P. st.; 48½ P. st.; op 9 vaten Olie te leveren: in Oct. en Nov. eerstk. 55½ P. st.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* 32½; Vlieg. *f* 31¼ à ½; 1 Nov. eerstk. *f* 31¼, ⅛; 1 Dec. eerstk. *f* 31¾; 1 Mei eerstk. *f* 33⅞; 1 Sept. eerstk. *f* 34½.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* 29½; Vlieg. *f* 28½.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 40; Vlieg. *f* 39.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 70 à 74. — LIJNKOEKEN per 104 st., *f* 8½ à *f* 10½.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 29 OCTOBER 1852.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f* 7,80	tot *f* 9,20
Het dito dito Rogge Oude	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 6,75	» » 6,90.
Het dito dito Boekweit Oude	» » 0,00	» » 5,80.
Het dito dito Boekweit	» » 5,25	» » 5,70.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		» 0,17.
Een licht-Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,17½
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» 0,26½
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,30.
Een Nederl. pond Tarwe-meel		» 0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,16.
Een dito pond Boter		» 0,66.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 0,00 tot	*f* 2,95
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,00.
Het 1000 Doof Hout		» 1,65.
De kar Spaanders		» 2,85.
De » Struiken		» 2,50
De 100 Mutsaard		» 3,50.

TWEE HONDERD ACHTTIENDE STAATS-LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

3^e Trekking. N°. 3496, een prijs van *f* 1500 gulden.

4^e —— Geene.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (29 *October*) was de fondsnotering: Ned. 2 1/2 pCt. 63 1/16, 63; dito 3 pCt. 75 7/8, 3/4, 13/16; Certif. 4 pCt. 94 9/8, 5/8; O. Ind. Leening 4 pCt. 94, 1/4; Amort.-Syndik. 3 1/2 pCt. 94 1/2; Aand. Holl. Spoorw. 84; Oblig. 4 1/2 pCt. 100 1/2; Aand. Ned. Bank 124, 125; Belgie 2 1/2 pCt. 51 13/16, 7/8; Spanje. Onbep. St. 1 pCt. 24 5/8, 9/16, 5/8; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. 45 5/8, 9/16; Coupons Bewijz. 3 5/8, 9/16, 5/8; Amort. Schuld 6 5/16; Portugezen te Londen 5 pCt. 40 5/8, 1/2; dito 4 pCt. 37 3/8; Oude Russen 107 3/4; 4 pCt. 90 7/8; Id. bij *Stieglitz* 90 1/2, 9/16; Metalliek 5 pCt. 76 1/2, 7/16, 5/8, 1/2; Nieuwe 5 pCt. 89 3/4, 7/8; Nieuwe 2 1/2 pCt. 39 13/16, 40; Mexiko 24 7/16, 3/8; Ecuador 4 3/16.

Advertentiën.

W. MORLEY,

Veemarktstraat, *D*, 138 *en* 139,

berigt zijnen geëerden Begunstigers de **NIEUWSTE PARIJSER MODES** van **HOEDEN**, **MUTSEN**, **LINTEN**, **BLOEMEN**, enz., en de nieuwste en smaakvolste **MODELLEN** van **MANTELS** te hebben ontvangen en die op *Dingsdag* en *Woensdag*, den 2. en 3. November, ter *expositie* te zullen stellen.

Neemt verder de vrijheid zijn Magazijn op nieuw goedgunstig aan te bevelen als geheel gesorteerd zijnde van al de Nieuwste uitgekomene **WINTER-ARTIKELEN**, in DAMES LAKENS, TARTANS, *Fransche* en andere MERINOSSEN, ROBES BAYADÈRES, CACHEMIRES, Nieuwe ZIJDEN STOFFEN, CHALES, CHALES LONGS, BRODERIEN en meerder NOUVEAUTÉS.

*** Het is bekend, dat van de vroegste tijden af de Kloosterlingen zich bijzonder toelegden de heelkrachten der Kruiden te leeren kennen en door eene lange reeks van op ondervinding steunende aanteekeningen, die zij van den een of ander overerfden, daaruit middelen wisten te bereiden die wegens hunne bijzondere geneeskracht zich grooten roem verwierven. Onder de voortreffelijkste dezer Kloosterartsenijen behoort voorzeker de **KARMELITER SPIRITUS**, in Duitschland bekend onder den naam **MELISSEN-GEEST**, hier onder dien van **EAU DES CARMES**, waarvan het geheim, na de opheffing der Kloosters in Duitschland, in handen der Kloostervrouwe Maria Clementine Martin overging, van wie het later hare gezellin Margaretha Grass in erflating ontving, en die thans als eenigste bezitster van het geheim ook alleen den **ECHTEN CARMELITER SPIRITUS** bereidt.

Hare weldadige kracht openbaart zich, naar getuigenis van den geheimraad Dr. Harlus, te Bonn, zeer gunstig bij krampachtige verzwakkingen van het zenuwgestel en der spijsverteringsorganen, bij flaauwten, aanvallen van beroerten, ongeregelden bloedsomloop, hoofdpijn en tandpijn, en het vervangt, naar de verklaring van Dr. Kilian, de Hofmann's Droppen met veel zekerder en aangenamer werking in alle voorkomende gevallen.

Het wordt uitelijk door inwrijvingen en inademen en innerlijk met water vermengd gebruikt. Het is onschadelijk ook als het verkeerd mogt aangewend worden. Bij bloedsaandrang en beroerten is het volstrekt onmisbaar.

In onderstaande Dépôts in Heele en Halve Fleschjes te verkrijgen.

Amsterdam, Verkoophuis.	's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
Breda, Wed. Wiercx Folla.	Tholen, T. J. Maas.
Bergen-op-Zoom, C. H. Veraart.	Tilburg, C. H. Domhoff.
Boxmeer, G. Muller.	

AANBESTEDING,
VERPACHTING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Breda*, zullen op *Donderdag den* 18. *November* 1852, des middags ten *twaalf ure*, ten Raadhuize aldaar, aan den minstdoende, volgens in te leveren Biljetten van Inschrijving, in het openbaar

AANBESTEDEN:

Het **LEVEREN** der benoodigde **BRANDSTOFFEN** en **LICHT**, ten dienste van het Gemeente-huis alhier.

ALSMEDE

VERPACHTEN:

1°. STADS MOZEMARIJ en het RUIMEN der STADS PRIVATEN, VUILNISBAKKEN en ZINKPUTTEN, voor den termijn van *Drie Jaren*, ingaande 1°. Januarij 1853, en eindigende 31. December 1855; en

2°. Het REGT van het IN- en UITHALEN der SCHEPEN met Paarden, op den Trekpad van *Breda* naar het *Slikgat* en terug, voor den termijn van *Drie Jaren*, ingaande 1°. Januarij 1853, en eindigende 31. December 1855.

De Konditiën van Aanbesteding en Verpachting, liggen dagelijks, uitgenomen op Zon- en Feestdagen, op de gewone uren ter lezing op Stads-Secretarij, en nader onderrigt is te bekomen bij den Stads-Architect A. J. F. CUYPERS.

BREDA, den 25. October 1852.

Ter ordonnantie van Burgemeester
en Wethouders voornoemd,
De Secretaris,
L. D. G. TEYCHINÉ.

GEWONE VERKOOPZAAL,

Veemarkt, Lett. D, N°. 178,

PUBLIEKE VERKOOPING, op *Donderdag den* 4. *November* 1852, van MEUBILAIRE GOEDEREN, ELLENGOEDEREN en DOEKEN, eenige KAGCHELS en VUURHAARDEN, enz.

Daags te voren (*Woensdag*) aldaar te zien.

*** De Boekhandelaars *VAN WEES* en *VAN TURNHOUT*, te *Breda*, voornemens zijnde, om in de maand *November*, of in het begin van *December*, dezes jaars, wederom eene

PUBLIEKE VERKOOPING VAN BOEKEN EN RARITEITEN

te houden, noodigen diegenen uit, welke daartoe het eene of andere zouden willen bijbrengen, zulks van heden af tot 15 *November* te doen; zullende er na dien tijd geene Boeken of Voorwerpen voor gemelde Verkooping meer aanvaard kunnen worden.

BREDA, *October* 1852.

BOEKVERKOOPING.

Op DINGSDAG, 9 NOVEMBER 1852, en volgende dagen zullen de Boekhandelaren *KEMINK EN ZOON*, te *Utrecht*, ten hunnen huize Verkoopen:

EENE FRAAIJE VERZAMELING BOEKEN,

over *Godgeleerdheid*, *Kerk. Geschied.* en *Wijsbegeerte*, waarbij eenige Jesuitica, Vrijmetselarij en and. Curiosa; velen over *Regtsgeleerdheid* en *Staatkunde*, *Geschiedenis*, *Aardrijksk.* en *Reizen*; *Genees-* en *Heelkunde*, *Natuurl. Historie*, *Wis-* en *Krijgskunde*. *Oude-* en *Nieuwe Taal-* en *Letterkunde*, waarbij eene

ZELDZAME COLLECTIE

NEDERLANDSCHE DICHTWERKEN,

en eene partij der

Nieuwste en Beste **ROMANS**.

KOSTBARE PLAATWERKEN,

Gekleurde Teekeningen van O. I. en and. Vogels, enz.; Losse Platen en Portretten, Atlassen, Kaarten en Muzijk, benevens eenige *Penningen* en *Munten*, *Liefhebberijen* en *Rariteiten*, waarbij een fraaije Zonmicroscoop, Jagtgereedschappen en gesneden Bokalen.

Alles nagelaten door wijlen de WelEerw. zeer Gel. Heeren A. SCHOTSMAN en N. VAN STEENBERGEN, in leven rustende Predikanten der Herv. Gemeenten te *Kamerik* en *Papendrecht*; een voornaam BOEKLIEFHEBBER en den WelEd. Heer J. C. VAN TOORENENBERGEN, Cand. Not. te *Utrecht*.

De *Catalogus* is à 10 *Cents* te bekomen en zal op *franco* aanvraag toegezonden worden.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn de volgende

NIEUWE WERKEN voorhanden:

Bruinses, (*A. G.*) de strijd onzer dagen, of de magt der vooroordeelen, 2 dln. .... *f* 6,60.
Carlén, (*E. F.*) Emma, 2 dln. .... » 5,50.
Charlotte Elizabeth, het Beleg van Derry .... » 3,60.
Honig, (*Jacob*) Truydeman en zijn wijf, eene westfriesche novelle. .... » 2,40.
Borghet, de Nederlanden onder Koning Filips II. .... » 3,30.
Goethem, (*J. P. van*) Lodewijk Arundel of de Spoorweg des levens, 3 dln. .... » 8,50.
Schmidt, (*H.*) Zeemans-verhalen en Schippers-sprookjes .... » 2,60.
Steinmetz, Zangen en liederen. Poëzy der liefde, (in linnen bandje). » 2,40.
Kroeze Ramaker, (*H.*) Stemmen uit den Kerker tot allen, die nog geene leden zijn der Nederlandsche Vereeniging tot afschaffing van den sterken drank .... » 0,50.
L. van den Broek, Schetsen en Omtrekken, (Luimige dichtstukken). » 0,80.
Steenmeijer, (*J.*) Mozes, in Leerredenen .... » 1,90.
Deinse, (*A. J. van*) de algemeene Beginselen van Strafregt, ontwikkeld en in verband beschouwd met de algemeene bepalingen der Nederlandsche Strafwetgeving. .... » 6,20.
Luttenberg, (*G.*) Verzameling van wetten, besluiten, reglementen enz., betrekkelijk den waterstaat, de wegen, bruggen enz. » 3,50.
Tarief van regten op den in- en uitvoer .... » 1,25.
Anton, (*K. C.*) Volledig pathologisch geordend Zakboek der meest beproefde geneeskundige voorschriften voor inwendige ziekten .... » 1,80.
Idem. Volledig pathologisch geordend Zakboek der meest beproefde geneeskundige voorschriften voor vrouwen- en kinderziekten, 2 stukken. .... » 4,90.
Müller, Handboek der Physica en der Meteorologie .... » 5,00.
Templeton, (*W.*) Werktuigkundig Handboek, bevattende praktische regels en tafels, toepasselijk op Land-, Boot- en Locomotief-stoomwerktuigen .... » 2,90.
Burg, (*P. van der*) Eerste grondbeginselen der Natuurkunde, strekkende tot leesboek voor alle standen, 1e en 2e stuk. .... » 2,02 1/2
Lennep, (*J. van*) Holland. Almanak voor 1853 .... » 3,90.
Almanak de Gotha 1853 .... » 2,40.
Almanak voor Landbouwers en Veehouders 1853 .... » 0,30.
Gubitz, Volks-Kalender 1853 .... » 0,85.
Nieritz, Deutscher Volks-Kalender 1853 .... » 0,70.
Weber, Volks-Kalender 1853 .... » 0,80.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.